

4-10-2021
Woerden – Hoge Wal

Verzending: per e-mail
T.a.v. wethouder De Regt
en de gemeenteraads-partijen

KAPPEN met Kappen

Geachte heer, mevrouw,

Binnenkort zal de gemeenteraad een besluit nemen over het opknappen van de taluds van de openbare begraafplaats aan de Hoge Wal. Het lijkt er op dat het voornemen er is om diverse bomen te kappen om de vesting meer zichtbaar te maken. Als actiegroep Hart voor Natuur Woerden willen we graag ons standpunt aan u overbrengen.

Rijksmonument

De algemene begraafplaats -in zijn geheel- is een Rijksmonument. Dit is in 2001 bekrachtigd. Op de volgende wijzen volgt hieruit een wettelijke bescherming:

- **Erfgoedwet**

*“Het is verboden om een beschermd monument te beschadigen of te vernielen of daaraan onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is”.*¹

Alles wat opgenomen is in de “omschrijving” is wettelijk beschermd. In de monumentsbeschrijving² staat expliciet dat deze begraafplaats wordt omringd door hoog geboomte (kastanjes, lindebomen en beuken). Deze bomen zijn dan ook wettelijk beschermd.

- **Wet algemene bepalingen omgevingsrecht**

Daarnaast geldt dat een wijziging van de status van ieder Rijksmonument vergunningsplichtig is. Het kappen zou een wijziging zijn van het Rijksmonument (zie de omschrijving), waarvoor de gemeente een vergunning dient aan te vragen. Hiertegen kan door belanghebbenden dan ook bezwaar gemaakt worden.³

Daarnaast heeft de gemeente hiervoor een zorgplicht en wij hechten eraan dat dit hoog geboomte als onderdeel van het rijksmonument behouden blijft.

Historische analyse in 2014; motiveringsgebrek

In de cultuurhistorische analyse van de vestingwerken en de singel (2014) is bekrachtigd dat de groene wallen (historisch groen) waardevol zijn en behouden moeten worden. Ook in het eerste singelplan (2014) zijn bomen rondom de begraafplaats en op de wallen ingetekend. In het 2de Singelplan zijn deze bomen echter verdwenen. Het 2de Singelplan is echter nooit ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd. Ook heeft hierover geen consultatie met de omwonenden van de Oostsingel plaatsgevonden. Het voorgenomen besluit tot kap is daarom onvoldoende onderbouwd en onvoldoende gemotiveerd.

Consultatie met de omwonenden in 2020

In 2020 heeft een consultatie met de omwonenden plaatsgevonden. De omwonenden kiezen unaniem voor het behoud van de status quo, inclusief met bomen begroeide wallen. 2 van de 3

¹ Deze bepaling staat niet in de Erfgoedwet zelf, maar in het overgangsrecht van de Erfgoedwet. Dus de formele grondslag voor de instandhoudingsplicht is te vinden in artikel 9.1.1. onder a Erfgoedwet jo artikel 11, eerste lid, Monumentenwet. <https://www.monumententoezicht.nl/wetgeving/erfgoedwet>

² <https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/monumenten/512643>

³ In de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is een vergunningsplicht opgenomen ten aanzien van het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van een rijksmonument. <https://www.monumententoezicht.nl/wetgeving/erfgoedwet>

4-10-2021

Woerden – Hoge Wal

opties die toen zijn getoond bevatten ook met bomen begroeide wallen. Het verslag van deze consultaties is beschikbaar.

Overig

- **Wet natuurbescherming:** recent zijn bij het Exercitieveld schuin aan de overkant diverse beschermde soorten gezien, die al eerder bij een onderzoek in 2012 gezien waren, ook op locatie van de Hoge Wal. Nader onderzoek is dan ook vereist. Vervolgens kan een ontheffing alleen als er “geen ander bevredigende oplossing is” en bij “een groot openbaar belang”.⁴ Beiden zijn in dit geval lastig uit te leggen. Zie verder hieronder.

- **Bestemmingsplan:** “Verlagen van de bodem en het afgraven van gronden en roeren en omwoelen van gronden dieper dan 1 m en over een oppervlakte van meer dan 30 m² is niet toegestaan” (artikel 14 bestemmingsplan). Ook hieruit volgt dat op grote schaal kappen/ruimen/ontwortelen niet is toegestaan. De helft van een boom bevindt zich immers ondergronds.

Rapporten Stichting Hugo Kotestein en de Vestingraad

In 2021 hebben de [Stichting Hugo Kotestein](#) en de Vestingraad een advies aan de gemeente uitgebracht over de Hoge Wal. Hierin worden o.a. de historische tijdslagen beschreven. De rapporten pleiten voor zoveel mogelijk het behoud van de huidige situatie.⁵ Gepleit wordt daarnaast voor een eenvoudige natuurvriendelijke beschoeiing indien een nieuwe beschoeiing noodzakelijk is. Deze rapporten zijn beschikbaar.

Wij pleiten voor een onderhoudsarme begroeiing, met bomen, zoals thans aanwezig rondom de begraafplaats en op de taluds. Hiervoor is de aanwezige begroeiing het meest geschikt. De wortels houden de wallen op zijn plaats (zoals in de afgelopen 100 jaar). De begroeiing (zoals klimop, die al aanwezig is) voorkomt afspoeling. De flora en fauna (o.a. watervogels en vleermuizen) beschouwen de wallen als hun domein. Hoe minder hier wordt ingegrepen, hoe beter en goedkoper.

⁴ <https://www.zoogdiervereniging.nl/wnb>

⁵ Blz. 48 rapport Historisch Onderzoek Vestingwerken Woerden, Stichting Hugo Kotestein: “Historische informatie doorgeven aan geïnteresseerd publiek kan ook plaatsvinden, zonder dat dit waardevolle cultureel erfgoed fysiek wordt aangetast.”

4-10-2021

Woerden – Hoge Wal

Zoals te zien op de foto hierboven (genomen vanaf het “uitzichtspunt” tussen beide begraafplaatsten) wordt het uitzicht nu al amper belemmerd. Met wat snoei van een aantal takken kan het zicht al aanzienlijk verbeteren. Voordeel van slechts licht onderhoud met behoud van de bomen (nog los van de besparing van financiële kosten) is bovendien dat de diverse vergunningen en ontheffingen (zie hierboven) dan mogelijk niet nodig zijn.

Deskundigheid

Als actiegroep Hart voor Natuur Woerden beschikken wij over de nodige deskundigheid t.a.v. begroeiing en beschoeiing waarvan bij het onderhavige project gebruik gemaakt kan worden. Wij zijn gaarne bereid om de gemeente nader te assisteren bij dit project. U kunt ons bereiken via hartvoornatuurwoerden@gmail.com.

Met vriendelijke groeten,

Actiegroep Hart Voor Natuur Woerden

<https://www.facebook.com/groups/hartvoornatuurwoerden>